

Pismo uredniku

Letter to the Editor

U Europi može biti spašeno 100 000 života na godinu – nove smjernice za reanimaciju Europskog vijeća za reanimatologiju*

**100 000 lives can be saved per year in Europe
– the new ERC guidelines on resuscitation 2010***

Poštovani gospodine uredniče,

svake godine u Europi oko 500 000 ljudi bude žrtvama srčanog zastoja. Njihovim je srcima, koja su većinom premlada za umiranje, vrlo lako pomoći. Kardiopulmonalna reanimacija (KPR) koju provode očevici laici povećava stopu preživljenja 2–3 puta, ali se provodi u samo 1 od 5 izvanbolničkih srčanih zastoja. Povećanje ove stope u Europi će spasiti 100 000 života na godinu. Nove smjernice Europskog vijeća za reanimatologiju (ERC, prema engl. *European Resuscitation Council*) iz 2010. godine za provođenje KPR-a pomoći će u postizanju tog cilja.

Dana 18. listopada 2010. godine Europsko vijeće za reanimatologiju objavilo je nove europske smjernice za kardiopulmonalnu reanimaciju, koje se temelje na znanstvenim dokazima objavljenim nakon posljednje revizije smjernica prije pet godina. Za očevice laike poruka je sada sasvim jasna. Profesor Bernd Böttinger, predsjednik ERC-a, ističe: »Pritisnite brzo i čvrsto, i započnite odmah! Ako žrtva ne odgovori ili ne reagira, pritisnite najmanje 5 cm u sredini prsnog koša, frekvencijom od najmanje 100 puta u minuti.«

Najvažniji postupak u reanimaciji je vanjska masaža srca. Svatko ju može provoditi – uključujući i djecu. Ovaj jednostavni postupak je siguran i znatno povećava šanse za preživljenje. Očevici koji su osposobljeni i to su voljni činiti, s vanjskom masažom srca mogu kombinirati i umjetno disanje, u omjeru od 30 pritisaka na prsni koš na 2 udaha. Međutim, vanjska masaža srca je najvažnija, čak i bez disanja – bez masaže srca na mozgu će nastati nepovratna oštećenja unutar 5 minuta od kolapsa.

»Tijekom priprema novih Smjernica ERC-a iz 2010. godine proučena su brojna istraživanja učinkovitosti reanimacijskih postupaka, a posebna se pažnja posvetila uvjerljivim znanstvenim dokazima i pojednostavnjivanju«, rekao je dr.

Jerry Nolan, član ERC-ova Odbora. Osim na vanjsku masažu srca, žarište se danas usmjerava i na automatske vanjske defibrilatore (AED, prema engl. *automated external defibrillators*), koji se sada mogu naći na mnogim javnim mjestima. Nove Smjernice ERC-a jasno preporučuju upotrebu ovih uređaja: AED-i su jednostavni za uporabu, jer korisnika kroz postupak sigurne defibrilacije vode glasovne upute. Rana defibrilacija može, uz vanjsku masažu srca, biti postupak koji spašava mnoge žrtve srčanog zastoja.

Nadalje, ERC-ove smjernice iz 2010. godine potvrđuju važnost terapijske hipotermije nakon srčanog zastoja. Hlađenje bolesnika na 32–34 °C tijekom 12–24 sata nakon srčanog zastoja znatno povećava šanse za dobar neurološki ishod. Međutim, iznenađuje da se ovaj jednostavni postupak još uvijek ne provodi u mnogim službama hitne medicinske pomoći i bolnicama u Europi. ERC-ove smjernice iz 2010. godine sada preporučuju proširenje primjene terapijske hipotermije na novorođenčad koja su tijekom porođaja bila hipoksična. Neposredna i čvrsta vanjska masaža srca, rana defibrilacija i hlađenje ključni su čimbenici reanimacije u ERC-ovim smjernicama iz 2010. godine. Profesor Böttinger zaključuje: »U Europi ćemo spasiti 100 000 života na godinu ako svi – i laici i zdravstveni radnici – budu marili i u tome sudjelovali.

Daljnje informacije, cjelokupne smjernice i posteri za laike i zdravstvene radnike dostupni su na www.erc.edu na engleskom jeziku.

Hrvatsko društvo za reanimatologiju Hrvatskoga liječničkog zbora (*Croatian Resuscitation Council*), kao punopravni član ERC-a, ima ekskluzivna prava za objavu hrvatskog prijevoda ovih smjernica na www.crorc.org.

Silvija Hunyadi-Antičević, dr. med.
Hrvatsko društvo za reanimatologiju HLZ-a

* *Opaska urednika:*

Puni tekst smjernica za reanimaciju Europskoga vijeća za reanimatologiju na hrvatskom biti će objavljen u prvom broju Liječničkog vjesnika u 2011. godini.